

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE,
ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
KABINET MINISTRA

Klasa: 601-00-9/2/2020-01

Datum: 17.03.2020. godine

Beograd

Nemanjina 22-26

OSNOVNAŠKOLA
SREDNJA ŠKOLA

- ravnateljima, stručnim suradnicima, nastavnicima i razrednicima -

PREDMET: Dodatne upute školama u vezi s planiranjem i ostvarivanjem obrazovno-odgojnog rada na daljinu

Poštovani,

Po primitku dopisa o planiranju, provođenju i praćenju obrazovno-odgojnog rada na daljinu najveći broj škola je u vrlo kratkom vremenu postavio dobre osnove za osiguranje kvalitete učenja na daljinu u vrijeme izvanrednog stanja. U narednim danima očekuje se vrlo intenzivan rad škola na iznalaženju najboljih rješenja za komunikaciju s učenicima i roditeljima i za ostvarivanje nastave na daljinu uz sve druge vidove potpore učenicima.

Ukazujemo ravnateljima, stručnim suradnicima i nastavnicima na to da je **ostvarivanje nastave na daljinu obveza svih u školi**, pri čemu nastavnici sami planiraju načine realizacije, oslanjajući se na dostupnu informacijsko-komunikacijsku tehnologiju i kanale komunikacije. Planiranje nastave na daljinu treba se **zasnivati na postojećim nastavnim planovima i programima/programima nastave i učenja**. Konkretno, to znači da nema razloga za odstupanje od onoga što je planirano za rad u redovitim uvjetima, pri čemu je **naglasak na ključnim pojmovima i znanjima**. Mijenja se, odnosno **prilagođava način rada i način praćenja napredovanja učenika**.

1. Dodatne upute školama za operativno planiranje obrazovno-odgojnog rada na daljinu

Prema dopisu koji je poslan školama 16.03.2020. godine u vezi s učenjem na daljinu, istaknuta je obveza škola u izradi operativnih planova na tjednoj razini da bi se osigurao kontinuitet procesa nastave i učenja. Cilj ovog planiranja je da se osigura što veća uključenost učenika u različite vidove učenja, koordiniran rad nastavnika u pripremi obrazovnih materijala za učenike i praćenje dnevne opterećenosti učenika u skladu s uzrasnim karakteristikama.

Ovi operativni planovi škola, kao što je navedeno, trebaju sadržavati ključne aktivnosti u ostvarivanju obrazovno-odgojnog rada na daljinu tijekom jednog tjedna **na razini razreda** (a ne odjela ili nastavnika) i **na razini predmeta**.

Primjer - Prijedlog strukture operativnog plana škole na tjednoj razini:

Naziv škole i mjesto _____

Operativni plan škole za razdoblje 23-27. ožujka 2020.

Razred (za srednje škole smjer, profil)	Predmet	Ključne aktivnosti i način ostvarivanja	Dodatna potpora i način pružanja	Praćenje napredovanja
Prvi	Matematika	5 TV sati - obrada (jedan dnevno) - obrada Dopunska zadaca na naprednoj i	Domaća zadaća Dodatna vježbanja u radnim sveskama (Viber grupe)	Uvid u radove učenika (Viber grupe) Elektronička pošta (s privitcima)
Prvi razred	Srpski jezik			
Prvi razred				
Peti razred	Engleski jezik	Prezentacija i audio zapis (e- mailom) - obrada	Domaća zadaća u udžbeniku i radnoj bilježnici (Viber grupe)	Urađena domaća zadaća (poslati e- mailom)
		

U **Prilogu 1** ovog dopisa dostavljamo primjer strukture Operativnog plana rada nastavnika koji sadrži ključne podatke o tome što nastavnik planira u narednom tjednu. Nastavnici mogu koristiti ovu strukturu, ali i svaku drugu koja je u funkciji kvalitete planiranja.

U **Prilogu 2** dopisa dostavljamo format za izvještavanje škola o načinu planiranja nastavnog rada u izvanrednom stanju. Ovo izvješće treba dostaviti nadležnoj školskoj upravi najkasnije do 23. ožujka 2020. godine. Po potrebi, školske uprave će potraživati i druge podatke od ravnatelja škola.

Potrebno je da ravnatelji škola osiguraju potrebne tehničke i komunikacijske uvjete za nastavu na daljinu za one nastavnike koji ove uvjete nemaju kod kuće. Ovim nastavnicima ravnatelji mogu dodijeliti školsku računalnu opremu (na temelju reversa), a ukoliko ipak ne postoji način da se ostvari posredna komunikaciju s učenicima, potrebno je da se uključe drugi nastavnici iz stručnog ili razrednog vijeća i da preuzmu posredovanje.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i odgoja ponudio je nastavnicima alate za ostvarivanje obrazovno-odgojnog rada na daljinu, koje nastavnici mogu preuzeti na adresi:

<https://zuov.gov.rs/mailster/108335/b9c9e3d6c857dcd682eae0907abfe8a/aHR0cHM6Ly96dW92Lm dvidi5vcv9iaWxOZW4vcHJlZGxvZv1pLXVwdXRzdHZvLXphLXJhZC1zYS1hbGF0aWlhLXphLW 9zdHZhcml2YW5qZS1vYnJhem92bm8tdmFzcG10bm9nLXBvb2Nlc 2EtdWNlbmplbS1uYS1kYWxqaW51Lw>

2. Dodatne upute za praćenje napredovanja učenika u razdoblju učenja na daljinu

U situaciji kada ne postoji neposredna komunikacija nastavnika i učenika potrebno je da se osmisle i primjene različiti načini posrednog praćenja napredovanja učenika. U planiranju nastave na daljinu potrebno je da nastavnici razmišljaju i o načinima praćenja napredovanja učenika i to za svaku temu u okviru nastavnog programa, vodeći računa o tehničkim mogućnostima obitelji i učenika.

Nastavnici koji imaju iskustva u primjeni IKT u nastavi mogu koristiti različite alatke za zadavanje testova znanja, vježbanja, vrednovanje domaćih zada

a i drugih produkata. Osim toga, putem elektroničke pošte učenici mogu slati domaće zadatke, urađene vježbe, eseje, slike s produktima projekata i dr.

Učenje na platformama koje omogućavaju da učenici i nastavnici u isto vrijeme mogu uzajamno komunicirati tijekom rada (virtualne učionice) omogućava nastavnicima da procjenjuju znanja učenika i zalaganje tijekom učenja.

Također, nastavnici mogu pripremiti ček-liste za praćenje napredovanja učenika (očekivani ishodi učenja) koje se mogu poslati i učenicima da bi mogli procjenjivati svoj napredak u odnosu na očekivane ishode učenja. Nastavnici mogu organizirati učenje učenika u paru tako da učenici jedni drugima daju povratne informacije o kvaliteti radova i naučenim lekcijama tijekom i na kraju učenja u okviru teme (komunikacija na daljinu, elektronička prepiska).

Putem video zapisa (gdje učenik predstavlja i obrazlaže projekt, postupak rada) nastavnici mogu procjenjivati kvalitetu urađenog i stupanj usvojenosti gradiva.

Pozivamo nastavnike da razmjenjuju ideje za razvoj tehnika praćenja napredovanja učenika jer na taj način stvaraju sigurniju osnovu za procjenu ostvarenosti ciljeva i ishoda nastave.

Imajući u vidu to da se nalazimo na samom početku drugačije organiziranog učenja, nastavnici se trebaju fokusirati na to da osiguraju što kvalitetniju komunikaciju s učenicima da bi im mogli davati povratne informacije (formativno praćenje). Tek poslije određenog razdoblja, a nakon osiguravanja dovoljnog broja povratnih informacija o napredovanju učenika, moguće je razmišljati o sumarnom ocjenjivanju.

Važno je da nastavnici strukturiraju svoju pedagošku dokumentaciju o praćenju učenika da bi mogli u kontinuitetu bilježiti relevantna zapažanja o njihovom napredovanju u učenju (podaci o obrazovnom napretku u odnosu na ishode učenja, zapažanja o zalaganju učenika i preporuke za dalje učenje).

3. Dodatne upute o evidenciji obrazovno-odgojnih aktivnosti na daljinu

Budući da je ostvarivanje nastave na daljinu obveza svih nastavnika u školi i da se nastava ostvaruje prema nastavnim planovima i programima/programima nastave i učenja, neophodno je da se o ostvarenoj nastavi vodi evidencija.

Evidenciju treba voditi na propisan način, uz uvažavanje svih specifičnosti situacije u kojoj se rad nastavnika ostvaruje od kuće. To znači, da u odnosu na ostvaren obrazovno-odgojni rad tijekom radnog dana, treba unijeti sve realizirane nastavne jedinice koje su emitirane putem televizije, kao i one koje su realizirane na druge načine. Kao što je uobičajeno, zapisuje se nastavna jedinica, a u napomenama se bilježi način realizacije.

U školama koje nemaju elektroničke dnevnik sati se mogu upisivati naknadno, za određeno razdoblje (tjedno, mjesečno) da bi se smanjili rizici za prenošenje i širenje epidemije kroz neposredne kontakte većeg broja osoba.

4. Dodatne upute za informiranje i komunikaciju

- 4.1. Obvezuju se ravnatelji škola da redovito prate prijem dopisa iz Ministarstva i da ih bez odlaganja učine dostupnim svim predviđenim ciljnim skupinama.
- 4.2. Podsjećamo ravnatelje škola na obvezu postavljanja *bannera* na službenu internetsku stranicu škole u kome će biti sve potrebne poveznice za pristup satima i drugim vidovima potpore, kao i informacije za učenika i roditelje.
- 4.3. U skladu s potrebama novonastale situacije, SOS telefon za prijavu nasilja u školama Ministarstvo 23. ožujka 2020. godine, stavlja se u funkciju pružanja psihosocijalne potpore zaposlenicima u školama, roditeljima i učenicima. Telefon će raditi svakog radnog dana od 9-14 sati. Na liniji će biti angažirane kolege

koje već volonterski rade na SOS telefonu za prijavu nasilja, a po potrebi priključivat će se i drugi stručnjaci.

4.4. U slučaju da su nastavnici zbog bolesti spriječeni ostvarivati nastavu na daljinu, neophodno je osigurati da drugi nastavnici preuzmu komunikaciju s učenicima i roditeljima.

5. Potpora učenicima migrantima u razdoblju izvanrednog stanja

Ministarstvo prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja i Komesarijat za izbjeglice i migracije osigurat će uvjete da učenici migranti koji su već uključeni u sustav obrazovanja i odgoja, na isti način kao i ostali učenici, nesmetano prate nastavu na daljinu na TV kanalima u prihvatnim i centrima za azil u Republici Srbiji,

Zahvaljujemo na razumijevanju i suradnji,

Prilozi:

Prilog 1 - Primjer operativnog plana rada nastavnika

Prilog 2 - Format za izvještavanje škola (za nadležnu školsku upravu)